

KULTUR-REISE TIL

LIVERPOOL

Oppdatert pr 01.4.2011

Kjære kulturinteressert!

Liverpool er på god vei til å bli et av Europas mest populære turistmål. Etter at byen ble utpekt til Årets Kulturhovedstad 2008 i Europa har turister fått øynene opp for denne fantastiske byen. Liverpool er fødebyen til Beatles og har verdenskjente fotball-lag, men her arrangeres også noen av de fineste kulturbegivenhetene i Europa. Her er det flere gallerier og musèer enn i alle andre byer i Storbritannia bortsett fra London. Dessuten har byen to unike

katedraler, den katolske og den anglikanske, som hvert år trekker tusenvis av besøkende. Hope Street (Håpets gate) går mellom de to katedralene og hver pinse foregår det en stor forsoningsparade hvor protestanter og katolikker deltar...

Jeg var sjømannsprest i denne byen i perioden 1987 – 1992 og har besøkt byen mange ganger siden. I alle år har jeg hatt en drøm om å gjøre Liverpool og omegn bedre kjent for folk. I fjor fikk vi realisert disse planene og i pinsen dro vi 26 deltagere på kultur-reise til Liverpool. I år gjentar vi prosjektet. Derfor kan du i dagene 10. – (13.)15.juni 2011 oppleve Liverpool og omgivelsene i all sitt mangfold. Vi har lagt opp en tur som jeg tror kan by på mange og varierte opplevelser. En del av opplegget vil være felles for alle deltagerne, men det vil også bli anledning til å utforske byen på egen hånd.

*For de som ikke har anledning til å være borte i 5 døgn, er det mulig å returnere allerede 13.juni, dvs. 2.pinsedag. Enhver ordner sin egen reise, men jeg kan være behjelpelig. Ryanair har direktefly til Liverpool fra Oslo og har gunstige priser. *) Overnattingen finner sted på det ærverdige Adelphi Hotel i Liverpool sentrum, men det er også mulig å velge en enklere og billigere løsning med "Bed&Breakfast" på den svenske Gustav Adolf-kirken, som også ligger sentralt.*

Dagsprogrammet vil bli oppdatert etter hvert som flere detaljer kommer på plass. For øvrig svarer jeg gjerne på spørsmål.

*Med vennlig hilsen
Egil Stray Nordberg*

*(sogneprest i Nordberg menighet, Oslo)
tlf.402 10 241 egil.stray.nordberg@oslo.kirken.no*

**)Fra andre steder i landet kan fly til Manchester være en mulighet.*

Dette sa noen av deltagerne etter kultur-reisen i 2010:

- *Et velregissert program og følelsen av å være med på en luxus-charter med personlig innhold og lite smak av masseproduksjon, gjorde turen spesielt vellykket... Vi trodde Merseyside var kullsvart, trang og tradisjonell britisk industriby, men her var det åpent, grønt, eksperimentelt og allikevel britisk... Vi hilser med flyplassens velkomstord av John Lennon: Above us is only the sky.”*

Bjørn Ole Ekeli og Ingrid Nesbakken, Årvoll.

- *Liverpool hadde mye mer å by på enn vi ante - alt fra Beatles museum og fotbalpub'er til to majestetiske katedraler, en katolsk og en anglikansk.... Og hvis vi legger til utflukter til den engelske middelalderbyen Chester med sine bymurer fortsatt intakt, til den fredelige arbeiderlandsbyen Port Sunlight etablert av mannen bak sepen Sunlight og en båttur på elven Mersey, blir det en stor og variert opplevelse... At byen var europeisk kulturhovedstad i 2008 overrasker ikke...*

Hazel og Bjørn Henriksen, Nordberg.

- *Som historieinteressert opplevde jeg at Liverpool og Merseyside er et speilbilde av den moderne vestlig historie... Dette er en av de turene som brenner seg fast slik at man husker den resten av livet. Som en god film eller teateropplevelse fortsetter turen til Liverpool å virke, dvs. den gir et ekko i sjelen lang tid etterpå...*

Roger Mølmann, Mortensrud

- *Turen til Liverpool pinsen 2010 bød på mange opplevelser jeg sent kommer til å glemme. De største høydepunktene var kanskje utflukten til middelalderbyen Chester, samt fredsgudstjenesten i den anglikanske katedralen. For en kirkemusiker var det stort å oppleve hvordan salmesangen tonet stort og fritt i det mektige kirkerommet! Dagene var fylt med variert program av høy kvalitet, og gruppa var enige om at vi fikk svært mye igjen for pengene!*

Ole Johannes Kosberg, kantor i Nordberg

- *Takk for fire innholdsrike dager i Liverpool! Med så mange gode inntrykk og opplevelser virket det som vi var der dobbelt så lenge... Høydepunktet var nok første pinsedag med guiding i den anglikanske katedralen, og høymessen som ble delt mellom denne og Liverpool Metropolitan Cathedral, samt prosesjonen gjennom Hope Street... De flotte måltidene og fellesskapet med turdeltakerne og inviterte gjester beriket reisen...*

Ingar Olsen og Britt Spinnangr, Tåsen

- *Turen til Chester og Port Sunlight var en ekstra bonus... Vi ville gjerne anbefale en lignende tur neste år og utfordrer flere fra menigheten å bli med!*

Marit og Terry Stevens, Nordberg

Ovenfra og ned: Munter stemning på The YellowDuckmarine Tour, lunsj på pinsedag, Marianne Coldevin og Liv Gundersen foran den katolske katedralen, glimt fra Chester.

Fredag 10.juni

Ankomst og sightseeing

Ankomst Liverpool og **Britannia Adelphi Hotel** i løpet av ettermiddagen. Ryanair går fra Rygge 10.30*)

11.25 Fly ankommer Liverpool John Lennon Airport. Felles busstransport til hotellet/Gustav Adolf-kirken.

13.00 Lunsj på Hotel Adelphi

14.30 [TheYellowDuckmarine Tour](#) (turen tar ca. 1 time).

Sightseeing i sentrum til lands og til vanns med en spesialbygget båtbuss...

19.00 Middag på restaurant (detaljer senere)

Bordtale ved [Ian Kellgren](#).

*) Det er også et direktefly fra Torp avgang 15.20, ankomst 16.15.

TheYellowDuckmarine Tour kan gjøres senere for de som velger denne ankomsten.

Lørdag 11.juni

Tur til [Chester](#) og [Port Sunlight Village](#)

0900 Avreise til Chester med buss og guide

1300 Felles lunsj og tid til handling

1400 Avreise fra Chester.

1430 Ankomst Port Sunlight Village.

Guiding i landsbyen, på museet og i Lady Lever Art Gallery.

1630 Avreise til Liverpool

Middag ordnes privat.

Kvelden til egen disposisjon.

Mulige tilbud:

1930: Liverpool Empire Theatre: [Danny Boy. Messenger \(Please do not shoot\).](#)

1930: Liverpool Philharmonic Hall, Rodwald Suite: [Ian Prowse.](#)

1930: Gladstone Theatre, Port Sunlight Village. [Glorius.](#)

1930: Konsert i den katolske katedralens krypt: (detaljer senere).

Denne dagen går turen med buss sørover til den historiske byen Chester. Dette er en av de få byene i England som bevart bymurene, som til dels stammer fra romertiden. Et særtrekk er også arkadegangene, *rows*, langs gatene. Andre severdigheter er de mange bindingsverkshus fra 1500–1600-tallet, en katedral som delvis er fra normannisk tid, den tidligere katedralen, St. John's-kirken, fra tidlig normannisk tid, og Caesar's Tower. Frem til 1700-tallet var Chester en viktig handelsby; senere ble byen Dees munning mudret igjen, og trafikken begynte gå over L'pool.

Klokketårnet med bymuren i forgrunnen

Fasade med bindingsverk fra 1500-tallet

Les mer om Chester [her](#).

Etter lunsj i Chester drar vi tilbake mot Liverpool. På veien dit stanser vi i [Port Sunlight Village](#).

Denne lille landsbyen ved irskeskjøen ble bygget på begynnelsen av 1900-tallet og har en spesiell forhistorie. Britiske Lever Brothers (senere Unilever) lanserte varemerket Sunlight i 1884 som snart ble en stor

suksess.*) Firmaets grunnlegger, William Hesketh Lever (senere Lord Leverhulme), ønsket å utvide sin virksomhet og kjøpte et stort ubebodd landområde. Der skulle fabrikkene ligge og der skulle arbeidernes boliger holde en god standard og omgivelsene inspirere til et meningsfullt liv.

Hver arbeiderbolig var unik og arkitekttegnet

Mellom 1899 og 1914 engasjerte han en rekke arkitekter til å bygge bolighus, sykehus, skoler, konserthus, svømmebasseng og et kunstgalleri. Han sørget for at arbeiderne fikk utdanning og underholdning, og han promoterte billedkunst, litteratur, vitenskap og musikk. Port Sunlight ble med sine 3500 innbyggere et mønster på hvordan en blomstrende forretningsvirksomhet kunne kombineres med velferd for arbeiderne både på det materielle og åndelige plan. Vi skal se landsbyen med muséet ([Museum of Port Sunlight](#)) og kunstgalleriet ([Lady Lever Art Gallery](#)) som ble innviet i 1922 og inneholder 18. og 19. hundretalls kunst som består av malerier, møbler og porselen.

Lady Levers kunstgalleri

*)en av verdens eldste merkevarer. Orkla-eide Lilleborg overtok i 1931 produksjonen og navnerettighetene til Sunlight i Norge.

Lørdag kveld

Middag ordnes individuelt. Se kulturtilbud i program-rammen.

Søndag 12.juni, 1.pinsedag

Dagens fokus: Liverpools to katedraler og forholdet mellom katolikker og anglikanere

10.00 [Mersey River Explorer Sightseeing](#).

Dette er et frivillig tilbud. Turen tar ca. 50 minutter. Billettene behøver ikke forhåndsbestilles. Gjør avtale med reiseleder. Se på Youtube: [Ferry across the Mersey](#) ca.12.00 Sightseeing i den anglikanske katedralen.

13.00 Felles lunsj, [London Carriageworks](#), Hope Street. Kort foredrag. Denne restauranten ligger i gaten hvor prosesjonen går senere på ettermiddagen.

15.00 Forsoningsgudstjeneste i den katolske katedralen, [Metropolitan Cathedral](#).

ca. 15.45 Prosesjon på Hope Street til den anglikanske katedralen, [Liverpool Cathedral](#). 1600 Avslutningsgudstjeneste.

Gudstjenesten er ferdig ca. kl. 16.30.

Alternativt tilbud:

15.00 Liverpool Philharmonic Hall. [Grimethorpe Colliery Band](#).

Kvelden til egen disposisjon (Middag/kvelds individuelt)

Tilbud: (flere detaljer senere)

Liverpools to katedraler

Silouettene av de to katedralene kjennetegner Liverpools bybilde. De ligger 500 meter fra hverandre og forbindes med gaten Hope Street.

Grunnsteinen til [Liverpool Cathedral](#) ble lagt allerede i 1904, men ble fullført i 1978. Den er bygget i gotisk stil og har dette på sin skryteliste: det er den største katedralen med det største orgelet i Storbritannia og den har de høyeste og videste gotiske buer i verden. Kirkeklokkene er verdens tyngste.

[Liverpool Metropolitan Cathedral](#) ble en realitet etter at det i 1960 ble annonsert en arkitektkonkurranse for en ny katolsk katedral med plass til 2000 mennesker. Det kom inn 300 forslag fra hele verden. Vinnerforslaget var ultramoderne i formen med sin sirkulære form og store blyglassvindu. Byggingen startet i 1962 og katedralen ble innviet i 1967.

Den anglikanske katedralen

Den katolske katedralen, interiørt og eksteriørt

Forsoningsgudstjeneste og parade i Hope Street

Bakgrunn for arrangementet:

Den religiøse tilhørigheten i Liverpool skiller seg ut fra landet for øvrig idet ca. halvparten av befolkningen er katolikker. Dette kommer av den store irske innvandringen som fant sted på 1800-tallet da det foregikk en masseutvandring fra Irland hvor hensikten var å reise videre til Amerika. Da pleide reisen å gå via Liverpool. En del av irlenerne valgte da å bli værende i Liverpool, og dette førte til at andelen katolikker økte sterkt. Etter hvert vokste det frem et sterkt skille med mye mistenksomhet mellom anglikanere (protestanter) og katolikker i byen. Men i 1976 skjedde det en forandring. Da utnevnte pave Paul VI [Derek Worlock](#) som ny erkebiskop og ga ham beskjed om at Liverpool ikke skulle utvikle seg til et "nytt Belfast". Han fant en samarbeidspartner i biskop [David Shepard](#) som året før hadde fått stillingen som anglikanernes biskop i Liverpool. De to fikk snart kallenavnet "Fish & Chips" fordi de sammen arbeidet frem et sterkt personlig, politisk og ekumenisk felleskap som brøt ned mange av barrierene mellom de to grupperingene. Dette førte bl.a. til at det hvert år er blitt arrangert en forsoningsgudstjeneste som vekselvis har foregått i en av de to katedralene i byen, den katolske eller den anglikanske. Etter gudstjenesten går man i en parade mellom de to katedralene, langs gaten som heter Hope Street, Håpets gate. Pave Johannes var med på denne hendelsen da han besøkte byen i 1986. De to biskopene ga i 1986 ut boken [Better Together](#), som et resultat av dialog- og bønnefellesskapet som de to biskopene hadde.

Mandag 13.juni

(Eventuell avreise 12.05 fra John Lennon Liverpool airport til Torp flyplass)

Valgfri dagsutflukt til Lake District.

09.00 Avreise fra Liverpool med buss.

ca.11.00 Ankomst Ambleside og Rydal Hall.

Besøk på Dove Cottage hvor poeten William Wordsworth skrev mange av sine dikt.

13.00 Lunsj på Rydal Hall.

Ca. 15.00 Avreise til Hill Top, sommerhuset til Beatrix Potter, hvor hun skrev mange av sine barnebøker.

Tilbake i Liverpool ca. 19.30.

Turen bestilles og betales for særskilt. Pris inkl. busstur (ca.4 timers kjøring i alt) og lunsj ca. kr. 450 – 600 avhengig av antall påmeldte.

De som ikke reiser på tur kan fortsette å utforske Liverpool og omegn på egen hånd.

Dagstur til det vakre Lake District

Lake District er en nasjonalpark i Storbritannia som ligger i Cumbria i England, og er det eneste sted i England hvor man finner høyde på over 3000 fot, det vil si drøyt 900 meter, over havnivå. Området er vakkert og ble populært som turmål på begynnelsen av det 19. århundre, da dikterne William Wordsworth, Samuel Taylor Coleridge og Robert Southey skrev om det. De tre ble kjent som Lake Poets. Barnebokforfatter Beatrix Potter forbindes også med dette distriktet. Her tilbrakte hun mye tid og skrev og illustrerte mange av sine verdenskjente bøker.

Vi drar på en dagstur til dette området av England. Det ligger ca. 1 ½ - 2 times kjøring nordover fra Liverpool og landskapet er svært idyllisk straks vi svinger av fra motorveien. Her er det smale, svingete landeveier og sjarmerende landsbyer.

Lake District er gammelt vikingland, noe mange av stedsnavnene klart tilkjenner med «norske» endelser på -veit og -tveit, som betyr «rydning i skogen». Husene tilhører landskapet. Sjøene «stråler» ut i stjerneform fra områdets høyeste fjell, Skafell Pike (977 m o.h.) og Helvelyn (949). Nasjonalparken er bare 45 km lang - så man tar seg raskt og greit rundt på nettverket av småveier, som er godt skiltet og som binder de Aidsensfield-aktige landsbyene sammen - alle med små, koselige puber og vertshus.

Vi kjører langs Windermere, Englands største innsjø, (16 km lang) - og den eneste med bilferge, en paddeflat kabelferge som bruker mindre enn fem minutter på overfarten..

Vi besøker [Dove Cottage](#), William Wordsworth hjem fra 1799 til mai 1808, hans mest produktive år som dikter. I dag er hjemmet omgjort til museum og har over 70 000

besøkende hvert år.

Huset ligger i det umiddelbare nabolaget til [Rydal Hall](#), hvor vi skal innta lunsj. Eiendommen tilhørte i generasjoner Le Fleming- familien, men kom i kirkelig eie på 1960-tallet. Den er blitt restaurert og fremstår sammen med parkanlegget som vakkert og storslått.

Fra Rydal Hall går turen rundt Windermere-innsjøen til Beatrix Potters sommereidom, [Hill Top](#), *) som ligger i Hawkshead.

Hjemmet hennes er fylt av minner om Potters dyrefigurer og av andre remedier. Og utenfor kan man vandre rundt i en idyllisk hage fylt med blomster, urter, frukt og grønnsaker.

*) I sommersesongen kan være lang ventetid på å slippe in, og fordi det ikke går an å forhåndsbestille billetter, kan det bli aktuelt å velge et alternativt sted.

Tirsdag 14.juni

Museums/galleribesøk. Besøk på sjømannskirken.

1300: Lunsj på sjømannskirken, [Gustaf Adolf-kirken](#), Park Lane.

Mette og Stan Royden er vertskap. Sidsel van der Hagen forteller om krigsseilerne og om sin far, den legendariske sjømannspresten [Alf van der Hagen](#).

1930: Middag på restaurant. (Nærmere detaljer kommer)

Lunsj på Gustav Adolf-kirken

Denne kirken ble bygget som en skandinavisk sjømannskirke i 1884 og ble brukt av nordmenn inntil 1918 da man fikk sin egen kirke og virksomhet. Under 2.verdenskrig representerte Mersey-havnene utgangspunktet for Storbritannias pulsåre over Atlanteren. Mange norske "krigsseilere" slo seg ned i Liverpool etter krigen og stiftet familie. Sidsel van der Hagen er datter til sjømannspresten som var der før og under krigen, nemlig Alf van der Hagen. I forbindelse med lunsjen holder hun et kort foredrag om krigsseilerne og om sin far.

I 1992 ble den norske sjømannskirken nedlagt og virksomheten igjen lagt til Gustav Adolf-kirken slik det var i begynnelsen. Det var norsk sjømannsprest her frem til 2002. Fremdeles er det noe virksomhet der representert ved en deltids norsk husmor, Mette Royden, og hun har lovet å stille opp med lunsj for oss.

I den forbindelse vil det også bli litt informasjon om nordmenns tilknytning til Liverpool i dag.

Disse dagene kan velge mellom flere severdigheter

Albert Dock ligger 10 minutters gange fra hotellet. Dette er et restaurert havneområde (som minner litt om Aker Brygge) hvor du finner mange attraksjoner, slik som Beatlesmusèet, Merseyside Maritime Museum eller International Slavery Museum (du får info ved å trykke på logoene under). På Albert Dock finner du også [Tate Gallery Liverpool](#) (stengt mandag). Det kan også være hyggelig å shoppe på [Albert Dock](#) eller sette seg på en av de mange restaurantene der. Det samme kan man gjøre på Liverpools nye shoppingssenter [Liverpool ONE](#) som ligger 5 minutters gange fra hotellet.

Dette er et utvalg severdigheter:

- [Anfield stadium, museum og utstilling](#)
- [St. Georges Hall](#)
- [Walker Art Gallery and World Museum Liverpool](#)
- [Sefton Park Palmhouse](#)
- [The Beatles Story](#)
- [Albert Dock](#)
- [Tate Gallery Liverpool](#)
- [Merseyside Maritime Museum](#)
- [Liverpool ONE shopping](#)
- [Garden Festival](#)

Onsdag 15.juni

Avreise.

Avgang fra Liverpool flyplass til Torp kl. 12.05.

Priser og betingelser

Reise:

Hver deltager ordner selv med reise tur/retur Liverpool. Reiseoperatør kan om nødvendig være behjelpelig. Det enkleste er å reise direkte til [Liverpool John Lennon airport](#). Flyplassen ligger ca. 20 min. kjøring fra sentrum. [Ryanair](#) er eneste flyselskap som har slike flyvninger, enten fra Torp eller Rygge. Medio januar er prisen tur/retur ca. 6-700 kr. + bagasjetillegg o.l.

Ryanair har direktefly både fra Torp og Rygge fredag 10.juni. For å få mest ut av dagen, anbefaler vi tidligste avreise, dvs. fra Rygge kl. 10.30. Neste avgang samme dag skjer fra Torp kl. 15.20. Retur fra Liverpool til Torp mandag 13.juni eller onsdag 15.juni kl. 12.05.

Det går også an å fly til [Manchester airport](#) fra destinasjoner i Norge. Flyplassen ligger ca. en times reise unna Liverpool med bil eller tog. Eller man kan f.eks. velge å reise via London. Togreisen derfra tar ca. 2 ½ time, eller man kan bruk 4-5 timer med bil på motorvei.

Opphold:

Enten:

[Britannia Adelphi Hotel](#) ★★★ – 5 døgn kr. 4900*) eller 3 døgn kr. 3700*)

Dette inkluderer:

- **Dobbelrom/tomansrom med frokost (full English breakfast).** Hotellet ligger i Liverpool

sentrum, 3 min. fra jernbanestasjonen. Adelphi Hotel er et historisk hotell bygget 1826, ombygget i 1912 for å betjene cruiseskipene til White Star Line, hvor det mest kjente var Titanic. Er i dag et moderne hotell som har beholdt sin historiske atmosfære.

***) Tillegg for enkeltrom kr. 100 pr. natt, tils. kr. 5400/4000.**

For info om romstandarden for denne prisen trykk [her](#).

Mot et tillegg på ca. kr. 200 pr. døgn kan rommet oppgraderes med jacuzzi, mm.

Kontakt reiseoperatør for nærmere info.

- **All transport i forbindelse med felles utflukter (unntatt utflukt tirsdag som er valgfri og betales for seg)**
- **All organisert guiding (unntatt mandag)**
- **Fellesmåltider: 4 lunsjer (fredag, lørdag, søndag, tirsdag) og 2 middager (fredag, tirsdag).**

Eller overnatting kan velges her:

[Gustav Adolf kyrkan](#) - (Bed&Breakfast) 5 døgn ca. kr. 3900 eller

3 døgn kr. 3100 *) inkludert transport, guiding og fellesmåltider

som nevnt ovenfor. *) På kirken finnes det ett enkeltrom, to dobbelrom

Og et firesengsrom. Prisen blir mindre om man velger firemannsrom.

Førstemann til mølla...

IKKE inkludert:

Øvrige måltider, drikke til måltidene (unntak kan skje...), ekstraturen mandag 13.juni.

Tur til [Lake District](#) mandag 13.juni, inkludert lunsj på [Rydal Hall](#) . Kr. 450 – 600 avhengig av

antall påmeldte. Påmelding innen 15.mai. Betalingen i tillegg til oppholdet for øvrig innen 1.juni (se nedenfor).

Avstand: ca. 12-13 mil en vei til Lake District, det meste på motorvei.

Påmelding med depositum kr.1000 innen 1.mai til konto 1645 03 31450.

Hele beløpet (event. inkludert turen til Lake District) betales innen 10.mai.

Ansvar:

Enkeltmannsforetaket Egil Stray Nordberg (org. 979 384 343) er arrangør og ansvarlig for planlegging av oppholdet i Liverpool og opptrer som agent for deltagende transportselskaper, hotell eller andre som deltar i avviklingen av oppholdet og er ikke ansvarlig for forsømmelser, skade, kontraktsbrudd eller andre mislige

forhold forårsaket av deltagende selskaper. Revisor: Consis Regnskap.
Reiseoperatør er ikke økonomisk ansvarlig dersom det skulle oppstå askesky el.lign. som forhindrer avreise.
Vi tar forbehold om eventuelle feil eller mangler på vår web-side.
Det anbefales at man tegner reiseforsikring.
Påmelding skjer til egil.stray.nordberg@oslo.kirken.no,
med post til E.S.Nordberg, Peder Ankers vei 2, 0861 Oslo eller tlf. 40210241.